

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasovu, piata mare Nr. 22. — „Gazet'a“ ese:
Joi' si Duminic'a.

Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. v. . — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu seu
28. franci.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunclurile:
una serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscrise nu se
retransmitem.

A n u l u . X L I

Nr. 76.

Duminica, 6 Octobre 24 Septembre

1878.

Prob'a de focu a dualismului.

Brasovu, 6 Octobre, 1878.

Disamnu nu de multu, ca sistemulu domnitoriu nu se poate impacá nicidecum cu actiunea bosniaca. Dualismulu dupa firea sa adeverata este inimicu de mórte alu desvoltarii popórelor slave din acestu imperiu, pe candu scopulu ulterior alu ocupatiunei Bosniei si Herzegovinei in impregiunariile actuale nu se poate atinge altfelii, decatul numai prin redicarea, intarirea si unirea elementului sudslavicu sub sceptrulu dinastiei habsburgice.

Maghiarii, că un'a din cele doue natiuni privilegiate ale monarchie, nu au fostu multiamititi cu directiunea ce a luat'o politic'a nostra esteriora, ci au fostu din capulu locului cei mai mari contrari ai ocupatiunei. Vediendu-se inse impinsi cu voie fara voie in vertejuin actiunei si-au disu: Bine dér', déca nu se poate incungurá acésta stanca, celu puçinu se facemu că ocupatiunea se aiba unu caracteru antislavu, se impedecamu incai prin luarea Bosniei si Herzegovinei intarirea si unirea elementelor slave de pe peninsul'a balcanica.

Evenemintele din urma nu au corespunsu inse sperantielor ce le aveau dualistii de dincóce si de dincolo de Lait'a. Prin resistint'a fanatica a musulmanilor bosniaci, prin refusulu inaltei Pórtde a inchiaiá o conventiune cu monachi'a nostra, ocupatiunea a capetatu unu caracteru eminentu slavicu. „Desamagire si ingrigire ne apasa acumă animile“ esclamau foile maghiare in faç'a intemplierilor din Bosni'a. Si 'n adeveru aveau causa destula de a se intristá; ungrui doreau, că mana in mana cu beii turcesci bosniaci se suprematise si pe slavii din partile nordice ale Turciei si in locu de acésta au trebuitu se veda cumu se batu regimetele ungare in contra „fratilor turci“ pentru caus'a straina a slavismului. Si celu mai moderatu maghiaru a trebuitu se sparie de consencentiele din urma ale luptelor inversiunate din valea Bosnei. Nu acésta amu dorit noi, nu acésta este interesulu nostru, nu pentru acésta amu votatu noi comiteiui Andrásy creditulu de 60 milióne — esclamau foile maghiare de tóte colorile.

Demissiunea ministrului de financie ungaru Szell a fostu numai o consecintia a nemultiamirei, ce a cuprinsu tóte cercurile maghiare asupra mersului lucrurilor. Noi se aducemu jertfele cele mai in sange si in bani, pentru ce, pentru că se creeze o Croatia mare? Asemenei intrebari se audu prin tiér'a ungrésca in totu minutulu. De alta parte nu mai e secretu, ca situatiunea finanziara a Ungariei este, chiaru si déca vomu abstrage dela cheltuielile causate de ocupatiune, un'a din cele mai critice. „Nici cu unulu seu doue milióne nu se poate jocá unu statu, care in anulu venitoriu are se acopere unu deficitu de celu puçinu 30 milióne si se converteze o datoria floanta de 76½ milióne“ — scrie diuariulu gubernamentalu germanu din Budapest'a. Ministrulu Szell unulu din favoritii lui Deák, tat'a dualismului, a trebuitu prin urmare se 'si dica: Ocupatiunea nu ne aduce nici unu folosu, ba din contra efectele sale sunt indreptate chiaru in contra sistemului domnitoriu, care este amenintiatu mai multu de elementulu slavu, de alta parte se ceru dela noi jertfe mari pecuniarie, cari amenintia a ne returná si puçinulu ecuilibriu ce l'amai adusu in financiele nostre de catuva timpu dincóce — asiadér' trebue se facemu finitul acestei situatiuni precarie, se ni se spuna apriatul mai avemu se damu pentru scopurile ocupatiunei si pana candu. Szell e omulu socotelilor lui le dise: Ungari'a numai atat'a mai poate dă, déca ve place bine, déca nu senatate buna!

Militarii inse nu se prea multiumescu cu un'a cu dñe, ei ceru multu si nu le place se se toc-

mésca. De aci disarmonia intre ministrii de finan-
cie si ministrulu de resbelu comunu. Ar' mai
merge cu tóte aceste, déca cert'a ar' fi numai
pentru cateva milioane, dér' bine observa o fóia din
Budapest'a, aci nu e vorba de aplanarea unoru
divergintie finanziari, catu mai vertosu de chiari-
ficarea scopurilor politice finale ale ocupatiunei.
Maghiarii nu mai au nici unu sensu pentru actiunea
bosniaca, de candu s'a convinsu, ca ea ser-
vescse numai causei slavilor si ea print'rens'a se
slabescse numai sistemulu dualisticu, care are de
scopu tocmai infrenarea elementelor slave.

Dualismulu trece print'r'o proba de focu din
cele mai seriose. Este vorba despre aceea déca
interessele generale ale monarchie si ale popórelor
sale potu fi aduse in consonantia cu inter-
essele particulare ale sistemului domnitoriu seu
nu. Demissiunea ministrului Szell, pe care a si
primito monarchulu si eventual'a demissiune a in-
tregului cabinetu Tisza, care inca ar' mai voi se
traiésca, este numai o scurta episoda in proces-
sulu celu mare, care a inceputu se se desfasiure
inaintea ochilor nostri! —

Agitationile anti-austriace in Itali'a.

Demonstratiunile italianilor in contra Austriei nu mai voiescu se ia finitu. De candu cu congressulu dela Berlinu italianoii nu mai au astemperu. Partidulu celu mare alu „Italiei iri-
dente“ cere totu mai categorica rescumperarea
italianilor supusi Austriei. Generalulu Garibaldi,
care este acum, potemu dice, sufletulu acestoru
agitatiuni, atitia din nou intr'o scrisore adresata
din Caprera la mai multi cetatiani genovesi . . .
„Asiadér' resbelu in contra Austriei — dice elu
— si asiu voi, că ori-ce italiano se'l considera
că unu norocu, — in care e vorba de a spalá
15 seculi de ultragie si de asasinate. Nu laude,
ci fapte. Astadi trebue se convingemu pe gu-
vern si natiune, ca pre candu Franci'a poseda
3.200,000 militari, Itali'a poate avea celu puçinu
2 milióne. Déca Austri'a face pe fratii nostri a
combate in contra bosniacilor, cari nu ne dato-
rescu nimicu, pentru ce nu amu face totu astfeliu
in contra celor, cari nu voru patria onorata si
libera? Resbelu nostru nu trebue se fia fa-
cutu că celu trecutu, cu manusi albe, ei cu cu-
titulu; si nu departe avemu exemplulu muntene-
grinilor, cari au distrus diecimi de mii armata
a unuia din cele mai mari imperii ale lumei s.
a.“ — Provocarile eremitului dela Caprera isi
au efectulu loru nu numai la italianoii liberi, ci si
la italianoii din Austri'a. De multu esista o so-
cietaate secreta a italianoilor austriaci triestini
„La giovine Trieste“ (ténérulu Triestu) Acésta
societate a ténarit deunadile in „tipografi'a ei
secreta“ primulu numeru alu unui diuariu revolu-
tionariu, care, dupa cumu spune redactiunea, fù
intemeiatu de catra comerciantii Triestini, cari dupa
unu singuru apelu si 'ntr'o singura di au oferit
cu celu mai mare entusiasmu sum'a necesaria.
Diuariulu intregu resufla de ura in contra Austriei.
Intr'o proclamatiune catra italianoii austriaci dice:
„Itali'a intréga e cu noi — rusine celor lai si
pedépsa tradatorilor; la semnalulu datu ne ridi-
camu toti că unulu. In primulu seu articulu de
fondu, dice numit'a fóia dupa „R. L.“ intre altele:

„Ce vremu? Cuventulu nostru este semnalulu de res-
belu, ca-ci in tre asupriti si asupratori nuse
da un negociai, trebue — lupta. Spre a ne
lupt'a contr'a odiosilor straini, se ne ridicamu intariti prin
consimtiementulu si ajutórelé multoru frati ai nostri, cari
astepta, spera si pregatescu eliberarea, hotariti a cuteză
tote si a nu se teme de nimicu, cu risulu pe buze si cu
credint'a in anima.“

„Programul nostru este insurectiunea — santa, ca
ideea de patria, care o binecuenta, ca dreptatea si frati'a
libera, cari sunt tientele ei, e neclintita că muntii, infrico-
siata că vijeliele mariloru nostri. Steagulu nostru este tri-

colorulu; parola nostra: Itali'a. Impregiurulu acestui
steagu demnu si gloriosu adunati've cu totii, copii ai Tries-
tului si Istriei, jertfti sub elu numele, ofrandele, armele,
vieati'a vóstra . . .

„Se ne aducemu aminte de glasulu eremitului dela
Caprera (Garibaldi), se ne gandime, ca fratii liberi din
tóte orasiele Italiei voru alergá in ajutoriulu nostru, in-
data ce ne vomu revoltá. Giovine Trieste, organu
unei legiuni de cetatieni devotati libertatiei pana la
mórte, corespunde cu tóte comitele, cari s'a formatu in
folosulu provinciei nostra, cu veteranii vigurosi ai causei
nationale si cu societatile de acasa, cari sunt gat'a la orice.
Giovine Trieste va prepara insurrectiunea si
déca va veni ceasulu, va da semnalulu . . .

Austri'a a respunsu si ea la rondulu seu la
provocarile italiane. De-o parte guvernulu a luat
mesuri spre concentrarea armatei teritoriale in
muntii sudici ai Tirolului, de alta parte monarchulu
insusi a intreprinsu o caletoria in capital'a Tiro-
lului. In 26 Sept. imperatulu sosi in Innsbruck,
unde fu primitu de catra o imensa poporatiune
c'unu entusiasmu estraordinariu. Imnulu impera-
tesc u trebuitu se fia repetatu de siése ori. Dupa
primirea oficiala poporulu se duse inaintea pala-
tului, unde esindu imperatulu pe balconu, strigarile
entusiaste de „se traiésca“ numai voieau se ia
finitu. Maiestatea S'a primindu in audientia de-
putatiunea dietei tirolese a disu, ca este fórt
multiamitit cu aventulu ce l'a luat institutiunea
militara pentru aperarea tierii, ca s'a convinsu
despre aptitudinea venatorilor tirolesi, cari sciu
se infrunte pe ori-ce inimicu; Tirolulu e si
demnud o a perare buna. — Mai mare
insemnatate politica au cuvintele, ce le-a adresatu
monarchulu catra representantii orasului Brixen
din Tirolulu sudicu „Nu voi suferi niciodata —
dice monarchulu — că se se rumpa fia si macaru
o palma de pamantu din corpulu Tirolului.“

Luptele in Bosni'a si Herzegovin'a.

Cine cunósce Bosni'a si Herzegovin'a din istoria universala antica, acela nu si va face nici o ilusiune despre greutatile ce va avea Austri'a de a intimpiná chiaru dupa ce va ocupá acestea doue provincii ale imperiului otomanu. Spre a ilustrá
mai bine greutatile ce astépta pe Austria dupa
ocupare vomu cita cuvintele unei corespondintie a
lui „Pester Lloyd“ din 30 Sept.:

„Doue parti din Bosni'a si din Herzegovin'a s'a ocu-
patu, acumu poate incepe resbelulu de guerila. Tóte cate s'a
petrecutu pana acumu intre Sav'a, Un'a, Drin'a si Trebi-
nicica in cele doue luni de campania sunt numai espositiu-
ne unui resbelu fórt seriosu, lungu si incurcatu, care
nimeni nu poate prevedé astadi cumu se va desfasiura mai
departe. Numai celu ce nu cunósce relatiunile in Bosni'a si
in Herzegovin'a, numai celu ce ignorá absolutu factorii,
cari lucráza intr'unu resbelu de munte, poate vorbi astadi
despre „pacificarea seversita“ a acestoru locuri, séu chiaru
despre reducerea armatei de ocupatiune.

Candu cetesce omulu astfeliu de lucruri prin diuarie,
trebue se se mire, cumu se potu asta ómeni, cari se judece
cu atata usiurintia despre afaceri militari. Celu ce cunósce
tierile din cestiune si caracterulu resbelului de prin munti,
trebue se recunósca, ca monachi'a nostra si-a luat pe
capu nesce tieri, cumu sunt tienuturile din Alpii dinarici si
prologici, cari sémena multa cu Caucasulu, si cu Abrutii
atatu cu privire la calitatile si aplicarile locuitorilor, catu
si in privint'a formatiunii pamentului si a resurselor. Tieri,
cari oferu atatea greutati naturale ori-carei actiuni militare
si cari sunt pline de o poporatiune hotíosa si talharósa,
fanatica, indolenta si careia nu-i place lúzrulu, nu le poate
pacifica in doue luni nici o armata din lume. Tóte cate le-a
facutu armata nostra brava pana acumu cu cele mai mari
incordari si sacrificiuri nu sunt, decatul numai ocuparea ce-
tatiloru, obiectelor militare, locurilor mai insemnate si
curatirea drumurilor, pana unde ajungu pusile si tunurile
nostre. Ostile bosniacilor si herzegovinene sunt batute si

imprastiate, dăr' nici decatu invinse, pentru ca pe acelea nu le poti invinge. Astfelii de dusmani nu-i poti invinge cu una cu două, ca-ci cu catu-i bati mai multu, cu atata se facu mai dărji si mai setosi dupa lupta. — Ei nu depindu, ca armat'a regulata dela bas'a de operatiune, dela magazine s. a. Bandele bosniace de guerila, dupa ce le-a batutu dupa tōte regulile militarie si le-a imprastiati, se aduna in data éra. Ele se ascundu prin vagaunile muntilor, prin prapastii, pe unde batalionele cele regulate numai cu greu potu se strabata. Dosulu loru nu-i nicairi, ei au in tōte partile frontu, ca-ci ei au magazine pretutindeni, pe unde crescu bucate, unde se facu prune si pe unde pascu turmele. Pe insurgentulu din Bosni'a si Herzegovin'a prin urmare numai atunci l'ai invinsu, candu ai pusu man'a pe elu, candu i'ai trantit u unu glontiu in peptu séu i'ai bagatu manile in catusi, l'ai facutu se nu'ti mai pótá stricá. Astfelii ai de a'ti trage socotéla in specie mai cu fiecare dintre acesti selbateci. Desastrul unei bande de insurgenti n'are nici o influenția morală asupr'a membrilor singuratici din acea banda, pentru ca mai toti dintre ei sunt talhari de profesioni; cei, cari n'au fostu talhari, se facu acuma, ca-ci avea loru e prapadita, casele loru sunt arse, vitele li s'au prapadit si baremulor se asta prin prepastii si prin locurile cele mai neamblate. Acesti ómeni nu asta asia curéndu ocasiune de a aruncá armele din mana. Ei pórta resbelu pe furisul de alungul linilor, pe unde ospedamu noi armat'a nóstira, cu atatu mai vertosu, ca-ci nutrescu sperant'a magulitoria. ca catu de curéndu va vení érn'a, aliatulu loru."

Estragemu dintr'o scrisore interesanta adresata diuariului „Közvélélmény“ dela Banialuc'a 23 Sept. urmatóriile: . . Cumu mi se pare este menirea nóstira — buna séu rea, Ddieu scie — de a pazi Banialuc'a. Missiunea acésta nicidecumu gloriósa nu ne aduce decatu chinuri nespuse, ca-ci atacurile dela 14 si 15 ne au dovedit, ca in linistea, ce se pare ca domnesce giuru impregiuru, nu ne potem increde, si ca poporul acesta va intrébuintá ocasiunea cea mai de aprópe, spre a-si resbuná de noi Deocamdata stamu necon- tenit u arm'a in mana si facem escursiuni mai mici in giuru cu scopu de a desarmá poporatiunea. Pana acuma amu confiscatu vreo 4—500 puseci de sistemulu nou Henry, Martini si Suyder, afara de aceste in se numai nesci puseci vechi cu cremeni si iatagane, cu totulu póté vreo 10,000 bucati. Eu credu in se, ca bosniacii au ascunsu armele cele mai bune dinaintea nóstira si ca le voru intrebuintá inca in contra nóstira. Unu astfelii de bosniaci e unu adeveratu arsenalu. Pe spinare isi pórta pusc'a, la breu are doue pistole si unu iataganu, ear' de o lature sabia. Si tōte cutitele astea sunt atatu de tare ascutite, incat te pune la mirare. Bosniaculu tiene nespusu de multu la armele sale, si déca selbataci'a sa nu l'ar' seduce a comite crudimi, ar' trebui se'lu consideri de erou.

Potu se 'ti impartasiescu si unu exemplu de cavalerismu. In 14 l. c. 4 companii ale regimentului nostru au fostu tramise la Sanski-Most. Klinci era atunci incungjuratu si noi aveam misiunea de a desarmá cetatea si a nu lasá, că insurgentii se se retraga in valea Sanei. Proprietariu dela Sanski-Most, Beiulu Cekici a fostu comandantulu insurgentilor in Kliuci. Cetatea cumu se scie a fostu luata in 14 si 15, insurgentii in se scapara, fara că trupele nóstre se aiba macaru idea in ce parte. Dupa cateva dile primi colonelulu nostru dela Beiulu Cekici o scrisore, in care acesta ilu róga, se-i crutie famili'a. Vedu — scrie Beiulu — ca lupt'a este fara folosu; dăr' eu am fostu acela, care a provocat pe toti din giuru la resistentia, si am datu cuventul tuturor, cari 'mi-au urmatu, ca nu-i voi parasi niciodata; dăr' nu potu se predau armele, ei sunt decisu a luptá pana ce va mai trai unulu din aceia, pe cari i-amu chiamatu la lupta. — Scrisoreea acésta contine óre care cavalerismu. Dreptu ca acésta nobila insusire nu impedece pe insurgenti, că ocasioalmente soldatilor nostri, pe cari ii prindu, se le taie urechile, nasurile séu chiaru si capulu. Noi corespondatoru cu acésta amu primitu deja ordinulu de a nu face prisonieri; care va se dica: pe ori-care ilu prindem cu arm'a in mana, ilu si espädamu in cealalta lume. Exceptiune facem numai cu militarii regulari; Nizamii sunt tractati că prisonieri de resbelu, toti ceilalti că nesci banditi. Credu, ca insurectiunei o se-i damu de capu in curendu; ce-o se se intempe mai departe nimeni nu scie, chiaru si militarii superiori sunt cu capetele plecate, ca-ci nici ei nu sciu pentru ce ne luptam. Institutiu-nile turcesci nu se potrivesc nicidecumu cu ideile nostre europene si t tu le sustienem. Altfelii procedu rusii in Bulgari'a. Déca este, că tiér'a se fia a nóstira trebuie se intrebuintam si midilóce,

cari ducu la scopu. Astadi stamu inaintea unui caosu adeveratu. Pe generatiunea crestina dela astadi nu poti conta multu, ea sta pe nivelului fierelor selbatice; ea este sbeuta de ide'a, ca de aci incolo turculu va fi „Rai'a“ si ei domnii. Pana va cresc inse o noua generatiune cu alte principii voru trece vre-o cateva diecenii.“ —

Din Livno 29 Sept. se scrie: Gener. duce de Würtemberg si-a asiediatu cuartirulu generalu in monastirea Gorica. Generalulu archiduce Ioanu a fostu numit u comandantu alu cetatii Livno. Insurectiunea in Livno a fosu condusa de Beiulu Mohamed Kurbaci Busaltja si de unu altu turcu fanaticu Ag'a Cismicu. Terorismulu, ce l'au eser- ceatou acesti doui conducetori asupr'a soldatilor (nizami) si a poporatiunei turcesci, a fostu infri- cosiatu. Celu ce nu voiea se se bata, fu masacrata. Ag'a Cismicu omorá pe renitenti cu man'a s'a propria; inca in dilele ultime a datu ordinu, că chrestiuii, ce treceau pe la Livno, se sia omoriti si jafuiti. In 26 l. tr. a facutu in persona o re- cunoscere spre sudu dela Livno; ajungendu in distantia numai de vreo 700 pasi dela statulu majoru alu primei brigade a impuscatu asupr'a lui o patrua, calulu lui a fostu omoritu si elu insusi greu ranit, asia, incat u numai cu mare greu a scapatu de acolo. Amaratiunea intre poporatiunea chrestina pentru terorizarile din partea comandan- tilor turci este enorma; chrestinii voieau se si resbune jafuindu si ardiendu casele turilor si trupele austriace cu poterea au trebuitu se-i re- tieni dela acésta.“

Din Belgradu 2 Oct. se telegraféza foiei „Pol. Corr.“: Mai multu de 4000 insurgenti cu armes si munitioni trecuta in Serbi'a, fugindu de trupele austriace, si fura acolo desarmati si internati; intre ei se asta doue pa- siale, 200 de bei, unu batalionu intregu de nizami, trei tunuri Krupp si cateva mii de puseci de sistemulu nou, multi cai, provisiuni si munitiune. Mai pe fiecare di trecu mici bande de insurgenti turci cu femeile, cu copii si avea loru peste fruntaria serbesca. — Totu din Belgradu se anun- cia, ca consululu austro-ungaru de acolo, principalele Wrede, a multiamitu guvernului serbescu in termini forte caldurosii pentru leala si corecta s'a atitudine in totu timpulu ocupatiunei. Se desminte scirea, ca Austro-Ungaria ar' fi propusu Serbiei, că se inchiaie cu ea o conventiune pentru trecerea armatei.

Program'a gimnasiului romanu din Naseudu.

(Urmare si fine.)

Program'a de facia este a IX-a si pórta titlu: „Program'a gimnasiului superiore romanu gr.-cat. din Naseudu dimpreuna cu datele statistice dela scól'a normala si de fetitie romane gr.-cat. din Naseudu, dela scól'a normala romana gr.-cat. din Monoru, dela scól'a normala romana greco-orientala din Borgo-Prundu si dela scólele tri- viale romane greco-catolice din Sangiorgiu, Telciu si Zagra pe anulu scolasticu 1877/S.“ — Dupa disertatiune venu scirile scolare, impartasite de directorele Paulu Tanco, din cari estragemu urmatóriile:

A. Statulu personalu alu corpului professoral. — La gimnasiu au functio- natu in anulu 1877/8 cu totulu 13 professoari gimnasiali si unu de desemnu si de caligrafia. Dr. N. Maieru catechetu gr.-or. fiindu numit u professoru la institutulu teologicu - pedagogigu din Sibiu se inlocui prin Pavelu Besia că professoru provisoriu de religiunea gr.-or. Ionu Lupóe fu numit u professoru suplinte la gimnasiu, spre complearea statului personalu alu corpului professoral.

B. Planulu de invetiamentu, din care se vede ce studii, cate óre pe septembiera, de ce professori, dupa ce manuale si catu materialu s'a propusu in fiecare clasa in decursulu anului scolasticu. Limba de propunere a fostu cea romana.

C. Mediul ócole de invetiamentu: a) Bibliotec'a gimnasiala s'a inmultit u decursulu anului cu 11 opuri si 2 scrieri periodice. b) Bibliotec'a junimii studiouse, s'a inmultit u cu 59 opuri. —

D. Fundatiuni gimnasiiali: a) fon- dulu pentru ajutorarea scolarilor, candu se bol- navescu. Perceptiunile acestui fondu facu 1117 fl. 77 cr, ear' erogatiunile facu 220 fl. 91 cr. prin urmare fondulu cu finea anului 1877/8 are unu capitalu de 896 fl. 86 cr. b) fondulu bibliotecei junimeei studiouse cu finea anului scolasticu a avut

perceptiuni 629 fl. 89 cr. er' erogatiunile facu 150 fl. 02 cr. Subtragendu-se erogatiunile din perceptiuni starea fondului cu finea anului 1877/8 face 479 fl. 87 cr. c) fondulu pentru recusite si materialu de desemnu face perceptiuni 429 fl. erogatiuni 355 fl. 72 cr. Remanu 73 fl. 28 cr.

Din fondulu centralu scolasticu s'au impartit studentilor 1195 fl. si s'au cumperatu carti de 410 fl. v. a. pentru studenti.

Ajutoriele din fondulu centralu scolasticu s'au datu numai la fiii de fosti granitari, afara de aceste s'au provediutu cu stipendii trei studenti, unu din fundatiunea Franciscu-Iosefiana si doi din cea Alutaniiana.

In gimnasiu au fostu in decursulu anului 177 scolari, din cari au murit 2 si 6 au parasit scól'a asiadéra la finea anului au fostu 169, cari se impartu dupa religiune: 130 greco-ca- tolici, 37 greco-orientali, 2 romano-catolici; dupa starea civila a parintilor: 44 fi de intel- liginti; 101 de economi, 2 de industriasi, 22 de amplioati privati. Promovati au fostu 134, repetenti 35. — Ce limbi vorbesu: romanesce: 149 romanesce si nemtiesce 9; romanesce si maghiarese 3, rom. magh. 8; rom. germ., polacesce 1. — La esamenulu de maturitate s'au insinuatu 11 scolari facendu esamenulu oralu sub presidiulu consiliariului regiu si directoru scolasticu supremu alu Transilvani Alesandru Pál, in presint'a delegatului maritului consistoriu si in presint'a secre- tariului fondurilor scolare. Din 11 insi 2 s'au dechiaratu maturi cu landa, 5 maturi, 3 rite ma- turi si unu s'a respinsu dintr'unu studiu pe trei luni.

Scolarii, cari aspiréza a fi primiti in prima gimnasiala au se documenteze. 1 ca au impi- nit u 9-lea anu alu etatii, 2. printr'unu esa- menu de primire se documenteze din limb'a ro- mana: securitate si fundamentu in cetera intel- ligibile si fluida, cunoscintia formelor gramati- cali, si propusetiunilor simple, amplificate si compuse. Din limb'a germana si maghiara: Ce- titulu cu precisiune si fluiditate. Din aritmetica: Cele patru operatiuni fundamentali cu numeri in- tregi, frangeri comune si decimale. Acestu esa- menu obliga fara exceptiune pe fiecare scolaru aspirante de clas'a prima.

La scól'a normala (elementara) sunt 6 in- viciatori si unu catechetu. La scól'a de fete sunt doué inviciatoare si patru inviciatori aplicati dela scól'a de baieti. — La scól'a din Monoru sunt 5 inviciatori, in Borgo-Prundu sunt 5 inviciatori, in Sangeorgiu sunt 6 inviciatori, la scól'a triviala in Telciu sunt 4 inviciatori, in Zagra la scól'a triviala sunt 4 inviciatori.

La scól'a normala din Naseudu au fostu 182 scolari, dintre cari 165 romani, 15 germani si 18 israeliti, dintre cari 42 eminenti, 112 cu prima, 19 secundisti, er' neesaminati 10. — In scól'a normala din Monoru au fostu baieti 64, dintre cari 28 eminenti, 24 primani, 12 secundani. — La scól'a normala din Borgo-Prundu au fostu 84 scolari, din cari 31 eminenti, 25 primani, 26 se- cundani si 2 tertiani. — La scól'a poporală tri- viala din Sangeorgiu au fostu 118, din cari 25 eminenti, 55 primani, 38 secundani. — La scól'a triviala din Telciu au fostu la incepulum anului scolasticu 168 si la fine 76 scolari, au parasit scól'a in decursulu anului 92 scolari, din cei re- masi au fostu 21 eminenti, 25 primani, 29 se- cundani si unu tertianu. — In fine la scól'a tri- viala din Zagra au fostu 117 si au remas pana la fine 76 scolari, au parasit scól'a 41, din ceia 33 au fostu eminenti, 23 primani, 12 secundani, 6 tertiani, 2 neesaminati.

Datele, cate le amu estrasu din program'a prezentă, ne infaciroséza o icóna destul de vina despre starea invetiamentului superior si inferioru in fostulu districtu alu Naseudului. Din ele se vede, ca in gimnasiu au fostu 169 scolari in anulu acesta, pre candu in anulu trecutu, cumu aréta program'a respectiva, au fostu numai 159, de unde urmeza, ca estu-anu s'a sporit u numerulu cu 10 scolari. Gimnasiulu naseudeanu, ar' fi cercetatu si mai bine, déca n'ar' fi prea la o parte, ca poteri didactice are destulu de harnice. Ar' fi cu multu mai impopulat si din acea impregiurare, ca scolarii nu platesc didactru, dăr' situatiunea topo- grafica impedece pe multi de a merge la Naseudu. Comitetulu fondurilor inca vedem, ca 'si pune tōta silintia, că se redice gimnasiulu acesta, pro- vediendulu cu tōte recerintiele si ajutorindu stu- dentii cu sume considerabile, pentru că se pótá studia.

Dorim din sufletu, că învățamentul și educatiunea la acestu institutu se crește și se prosperează din anu în anu și se respandescă peste tot fi și ficele acestor bravi romani, cari că militari (granitari) au fostu odinioară mandrișii romanilor ardeleni, er' acuma rivaliză cu oricări romani din monarchia noastră, ba pe multi iau si intrețin cu sacrificiile ce le au adus pe altariul culturii.

Societatea academica romana.

Siedintăa dela 14 Septembre. — La ordinea dilei reportulu comisiei insarcinată cu cercetarea probelor de traduceri din autorii latini. Se dă lectura processului verbalu alu comisiei, prin care se arată, ca totă traducările se respingă, și că d. Quintescu este insarcinat a face reportul specialu. Dupa această d. Quintescu ceteșe reportul seu, după care se deschide discutiunea. — D. Babesiu cerendu cuvintul dice, că nu se poate abține fora a obiectă, că prin reportul acestă se condamna, pote foră cuvintu, unele cuvinte și forme de scriere, cari pana acum au fostu si sunt usitate de societate, chiaru in actele ei oficiale, și că această ar' fi nu numai o contradicere, ci și unu casu de confuziune pentru viitorii concurrenti la traducerile propuse de societate. — D. Quintescu respunde, că d. Babesiu se insiela in apretiariile sale; reportul nu atinge cestiunea neologismului său a modului de scriere a cuvintelor, ci mai multu vitiositatea traducerilor față cu originalul, care s'a arătat cu atatea probe si exemple. — D. Laurianu arată, că fondulu concluziilor este admisul de comisie intrăga, er' formă a espunerei, care s'a facutu prin reportul ascultatu, este a reportorului, carele este singurul responsabil pentru redactiune si apretiari. Cere a se face această distinctiune. — D. Odobescu 'si arăta mirarea, cumu traducerea unui autoru atatu de facilu, ca Pliniu, n'a potutu reusi, pe candu autori multu mai deficii că Titu Liviu, Iuliu Cesare si Salustiu au potutu astăzi traducatori. Ore traducerile actuale sunt mai rele, decat cele alte, său noi ne-amu facutu mai severi astăzi? — D. Romanu respunde, că tocmai, fiindu-ca Pliniu este mai usior de tradus, comisieea trebuitu se pretinda, că traducerea lui se fia mai buna, foră a justifică mediocritatea traducerilor anterioare. — D. Stefanescu nu intielege espliatiunea cerută de d. Odobescu. — D. Sturdza dice, că deca traducerile lui Salustiu, Iuliu Cesare si Tacitu se paru astăzi mediocre, tocmai această este unu argumentu, pentru că acumu se ceremu, că traducerile, ce le facem, se fia catu se poate mai bune; mai alesu, că cu catu inaintam, limbă nostra face progresse in cultura si ajunge mai maniabila pentru traducatori. — D. Urechia cere a se constată, că de si, după votulu societății, a figurat in comisieea, alu carei a reportu s'a ascultatu, d-lui inse'nă luat partea la cercetarea traducerilor acestor, ca-ci cercetarea se facuse si se dedese la reportor; der' d-lui nu s'ar' fi unitu ca unele apretiari ale d-lui Quintescu, fiindu diametralmente opuse cu principiile sale. — D. Quintescu respunde, că prin lucrarea sa nu 'i a trecutu prin cugetu se condamne sistemele de limba său ortografiă, cu cari nu se impaca, nici se favorizeze sisteme, cari nu placu d-lui Urechia, ci s'a marginuitu a espune convictionile sale asupră traduceniilor venite la concursu, arendandu erorile comisie de concurrenti in lucrările lor. — D. Sionu crede, că după discutiunile următe si după reportul ascultatu, totusi trebuie se ne multumim, că la concursurile noastre se prezinta concurrenti atatu de numerosi; acestă este unu semn, că junule generatiuni începu a se dedă la ocupatiuni nobile, si ca, de parte de a se descuragia, din contră voru ceti observatiunile judiciose facute de eminentul professoru prin reportul seu, si la anul viitor voru veni cu probe mai corecte si mai bune. D-lui incheia, propunendu a se pune la votu conclusiunile reportului, ca-ci o discutiune mai indelungată n'ar' avea nici unu rezultat. — D. Odobescu, inainte de a se procede la votare, cere lamenți comisiei asupră propunerei, ce face despre editiunea, cu care se se serve traducatorii. — D-nii Quintescu si Baritiu dau lamenți cerute, der' după observatiunile d-lui Romanu, această se recomenda comisieei, care are se reguleze propunerile de concursuri.

Dupa acestea punendu-se la votu reportul comisiei in totalu, se admite cu majoritate.

Sectiunea filologica comunica, că ea s'a constituitu in modulu urmatoriu: d. A. Treb. Laurianu, presedinte; d. G. Sionu, vice-presedinte si d. A. Romanu, secretariu. — Se iștă actu.

D. Grigorie Stefanescu face o comunicare foarte importantă despre o descoperire paleontologică: afarea unei mase de dinoter pe mosia Gaiceni, pe valea Bercheiului, in districtul Tecuciului, care este ascultata cu viu interesu. — D. Odobescu invita pe d. Stefanescu, că comunicatiunei acestei, facuta verbalu, se-i dă formă de disertatiune spre a potă fi publicata in anala. D. Stefanescu promite si societatea aproba.

Se da lectura processului-verbalu din 11 Septembre alu sectiunei istorice, relativ la schimbul numismaticu propus a se face cu d. Dobozki si la tiparirea operilor Cantemiriane.

Se admite conclusiunile propuse de sectiune că se se dă d-lui Dobozki unul din cele 3 exemplare monete dela Mihaiu fiul lui Mircea, in schimb pentru altele ce se oferă pentru colectiunea societății; asemenea a se multiam d-lui Dobozki pentru donatiunea s'a precedenta.

La propunerea relativa la tiparirea operilor Cantemiriane, d. Sionu vediendu, ca se propune a se tipari "Vita Constantini Cantemiri" si "Colectania Orientalia" numai in limbă latina, arăta parerea si dorintă, că aceste opere se se si traduca, că se le poate ceta si romani, cari nu sciu latinescă. — D. Sturdza spune, că de idea această s'a ocupat si sectiunea, der' in vedere, ca cu traducerea s'ar' ingreună spesele si totodata s'ar' intări tiparirea operilor Cantemiriane, ca-ci toti doresc se le văd mai curându esite la lumina, a renuntat la densă, remaindu, că traducerea se se facă mai tardi. — D. Sionu arendandu, ca prin acestea a arătat numai o dorintă, er' nu o propunere, se votăza si se aproba a se tipari 3 din operele Cantemiriane, si anume:

1. "Vita Constantini Cantemiri".

2. "Colectania Orientalia".

3. "Istoria ieroglifica", pentru care, calculandu-se spesele pentru 40 cărți tiparite, s'a designat o sumă de 6500 lei disponibili, după cumu se specifică anume prin processul verbalu alu sectiunei.

Redactori "Revistei științifice", d-nii Aurelianu si G. Stefanescu oferă pentru biblioteca societății academice unu exemplar din revista această pe anii 1877—1878. — Se primește cu multumire.

Siedintăa dela 15 Septembre. — D. presedinte invita pe membrii comisiei insarcinate a se pronunciă pentru cea mai buna carte, ce trebuie se capete premiul Nasturelui, că se se adune spre a se consultă. Siedintăa se suspende si membrii comisiei se retragu pentru această. Cu această lucrare ocupandu-se pana la 7 ore, siedintăa nu se mai poate redeschide.

Divers.

(Philipovici si functionarii din Bosni'a) Din Seraievo i se scrie lui "Köln. Ztg.". "Functionarii cari voru administră in viitorul Bosni'a sunt toti croati nu numai după nationalitate, ci si după convictiunea loru politica. Nu e adeverat ce scriau foile russesci, ca Br. Philippovici s'ar radimă cu deosebire pe germani, că pe unu elementu superioru de cultura. Philippovici voiesce o Croacia mare, cumu o poate voi panslavistul celu mai aprigu, si de care se poate teme maghiarul celu mai moderat. Candu era odata vorbă a face se apara făță oficiala din Seraievo in doue limbi adeca in cea germană si croatică, a declarat generalul: "Eu cunoscu numai o singura liuba in tiără aceasta." Si după această si procede. Despre elementul turcescu nu mai e vorba, cu totă ca si după numeru este celu mai tare. Functionarii administrativi germani, cari erau la inceputu destinati pentru Bosni'a au fostu tramisi de multu acasă. Philippovici isi este pe deplinu consci despre increderea ce o are la imperatul si lasă se se simtia destul de multu positiunea tare, de care se bucura la curte."

(Dela Chiustenga in Dobrogi'a) i se scrie diuariului "L'Orient" din 30 Sept.: "Credeam că vom fi scapati de armă russescă, inse trupele, cari ne parasesc sunt iute inlocuite prin alte noue. Alaltaerii a intrat in cetatea diviziunea 12 din corpulu 12 russesc; credeam, că se află numai in trecere, der' amu vediutu, că s'a asiediatu aici pe mai multu timp. Eri sozira 4 baterii si 2 escadrone de ulani. Portul nostru este plin cu artilleria, munitiune, bombe si obuze. Se dice, că totă acestea ar' avea destinația a fi imbarcate spre Russi'a. Departe de a se gandi se combata pe romani, locuitorii acestui oras, in specialu grecii si turcii, astepta cu nerabdare venirea loru incocă. Turcii si tatarii, cari au parasit tiără la inceputul resbelului, si cari au revenit de atunci, au aflatu bunurile loru ocupate de altii, cari refusa a li le redă; si acestia suspina după sosirea romanilor, in sperantia, că voru obtine justitia dela ei. Bietii șomenei se află acumă într-o positiune din cele mai deplorabile, ca-ci traiesc sub ceriul liberu o existență nomadica si multi se si bolnavira. Din norocire s'a aflatu unu medicu M. Bolton, care a devenit providentă loru, scapandu sute din ei din ghiarele mortii si ale miseriei.

(Ambasadoru austro-ungaru la curtea romana) S'a observat, că unu deosebitu complimentu, facutu Romaniei, ca comitele Andrásy s'a grabit u a face ministrului Brăteanu la sosirea s'a dela Franzensbad la Vienă o vizita,

er' cu deosebire, ca comitele Hojo-Sprinzenstein a fostu numitul ministru plenipotentiariu la curtea principala a Romaniei, prin care imperiul austro-ungaru recunoște in fanta independentă României. Acuma, pentru că se nu se poate bucură pre multu romani asupră acestei numiri, observă "Pol. Cor.", ca numirea representantului austro-ungaru in București nu s'a publicat in modulu indatinat, după care comitele Hojo-Sprinzenstein era se fia numitul "ambasadoru extraordinaru si ministru plenipotentiariu la curtea romana"; ci publicatiunea sună asiă: "Ambasadorul extraordinaru si ministrul plenipotentiariu comitele Hojo-Sprinzenstein e chiamat spre representare la curtea principala romana". — Nu intielegem distinctiunea, ce se face aci. Séu e alba, séu negra. Deceau Austro-Ungarii recunoște odata independentă României, nu mai au nici unu sensu asemenei distinctiuni in formalitatea numirei representantilor sei.

(Domnule Führer, io mi-su gat'a.) Intr-o epistolă privată din Doboi in Bosni'a publicată in "Pester Journal" se istorise unu faptu, care dovedește prezentă de spiritu si curagiul celu are soldatul român si in fața morții. In 25 Aug. candu puscaturile nu mai voieau se incete, soldatii tocmai se pusera la mancare, candu unu glonțu nemerit pe unul din ei chiaru in peptu. Sarira toti in pecioare, der' soldatul nemerit isi puse mană pe rană din peptu si dice cată sergeantul ce era de față, reportandu-i romanesce in dialectu banatianescu: "Domnule Führer io mi-su gat'a. Apoi cadiu josu si murí.

(Financiile României.) Directiunea contabilității generale a statului publica in "Monitorul Oficial" o dare de séma despre veniturile incasate in timpul dela 1 Ianuariu pana la 1 Iuliu 1878, in comparatiune cu incasarile facute in epoca corespondentă din anul 1877. Dupa această dare de séma, in cele de antaiu sipte luni ale anului curint, s'a incasat suma de lei 89,274,305 b. 59, adeca 43,683,890 lei 22 b. mai multu de cau in aceasi epoca a anului 1877. Spre a ne face o idea despre starea financiilor române, n'avem de catu se ne aducem aminte, ca budgetul anului curent fisă veniturile la suma de 93,372,451 lei, afara de biletel ipotecare, din care pana acum nu s'a emis de catu 2,125,000 l. Comparandu cifra această a veniturilor cu cifra incasarilor efectuate pana la 1 August 1878, vedem — lucru surprindatoru si chiaru nesperat — ca veniturile budgetare prevedute pentru intregu anul 1878 s'a incasat numai in cele de antaiu sipte luni ale lui, cu o diferență in minus numai de 4 milioane. Aceasta stralucita situatiune permite romanilor se privescă viitorul cu incredere si sicurantă.

(Portretul femeilor in Orient.) Femeile, dicu Letonii, sunt cu păr lungi si cu mînă scurtă. La Georgieni o fătuă pretiuliesc aproape patru dieci reudi (120 l. n.); la Ceremisi ea costa patru sute de lei; la Tatarii-Negrii se dau pentru o femeie trei dieci de vaci; la Kirghiz-Kaizaci o fătuă se vinde in clasele de josu pe cinci pana la sișe oi, in clasele de susu pe două sute cai, cinci sute oi si chiaru o miie. La Samoiedi, cari locuiesc cele mai reci regiuni ale Nordului, barbatul 'si cumpără soția in vîrstă de 10 ani pentru unu pretiu, care variată dela o sută pana la cinciseci de reni. Acestu pretiu va pară camu scumpu, deca si va aduce cineva aminte, ca femeile Samoiedilor sunt mici, cu pantecele scosu afara si cu estremitate suptiri si neproporționale; ele au față largă, turtită si linsă; fruntea deprimata, nasul bocarnat cu narile deschise, că la animale; ochii infundati, mici, adesea salbateci; perulu lungu, pletoșu si sbirlitu... La Turci'a, femeile sunt, că si stapanii loru, ne-pesatorie, lasie, desfrenate. Neavandu nici o demnitate, nu inspiră nici unu respectu: chiaru fiii loru le tractăza, că sclave si le încarcă de injurii; degradate prin vieti de haremu, ingnorante, superstițioase, ele 'si petrecu timpul in a se scaldă, a fumă, a dormi a consultă pe dervisi, a cantă poesii amorose si-a privi jocurile molatrice ale sclavilor loru; le place asemenea fără multu limburi a precupetelor ebreice si armene si spectacolul bufonu alu caraghiosului... Afara de aceasta, turcoice sunt fara gustu, cochete, la-comie si risipitorie...

(Romanulu)

Dora d'Istri'a.

(Unu responsum eroicu.) Se scie, ca cabinetul din Athenă a adresat Turciei o nota,

prin care o invita a'i cedá cele doue provincii, cualificate de densulu că grecesci, Thesali'a si Epirulu, séu celu puçinu o parte dintr'ensele Sayfet-pasi'a, care cunósc pugina istoria, se dice, că ar' fi respunsu la not'a grecésca: „Vino si le iá.“ Grecii au gasit, ca respunsulu acest'a, desi curatul antic helenicu, este prea eroicu si nepotrivitul cu timpulu. Pentru acestu cuventu s'au decisu a rogá pe marile poteri, printro nota in stilu grecu cu totulu modernu, se binevoiesca a interveni pe lenga Sayfet si a'lui face se nu mai comita asemenea a nacronisme.

Budapest'a, 27 Sept. a. c.

Binefacerea e virtute creștină, recunoscintia e o datorintă sacra! Petrunsi de simtiul acestor datorintie, noi teologii romani dela Institutul central din Budapest'a, aducem tributul nostru de recunoscintia maranimosilor barbati, cari luandu in consideratiune circumstarile, in cari ne aflam, nu ne-au denegatu succursulu maranimosos pentru a ne poté adaptá si noi din nectariul literaturie nationale.

Deci primăsca cea mai adâncă multiamită onorabile redactiuni a făiei Assoc. „Transilvania“, „Convorbiri literarie“, „Foi'a scolastica si Economulu“, „Albin'a Carpatilor“ si „Gur'a satului“ pentru generositatea manifestata catre noi in decursulu anului scolasticu deja espirat, precum si acei onorabili domni, cari ne-au mai inmultit bibliotec'a cu operatele d-lor, ad.: Ven. capit. metropolitanu cu „Orologeriu celu mare“, „Octoichulu micu“ si „Liturgieriu“; rrsimulu d. prepost. capit. Timoteu Cipariu cu „Gramatica limbei romane“; clarissimulu d. Dr. Ioanu Ratiu cu „Matrimonium Impedimente“ si „Dreptulu bisericescu“; m. on. d. Titu Budu cu „Concordantia biblica reala“ si on. d. V. Gr. Borgovanu cu „Metodulu computului in scol'a poporale“.

Repetiendu-ne insutu multiamit'a cordiala, totodata apelam din nou la generositatea on. domni iubitorii de tenerimea lipsita de midiulocé; că se nu ne dé nici pe noi uitarei, ca-ci si noi suntemu fii ai aceleia-si natiumi si vomu sci a fi recunoscetori.

Demetriu Posiaru,
pref. cassariu.

Cn 1-a Octobre stilu vechiu se incepe unu nou abonamentu la
„GAZET'A TRANSILVANIEI“
pentru cuartalulu alu IV-lea 1878 cu conditiuni din fruntarui.

Rogam pe domnii accia, a caroru abonamentu espresa cu 30 Sept. st. v., că se grabescă cu renoirea lui, că se li sé pôta tramite fôia regulat.

Domnii noui abonanti sunt cu deosebire ro-gati a ne tramite adressele dloru esatice, aretandu si post'a cea mai aprope de loculu, unde locuiesc.

Scrisorile sunt a se addressa la Redactiunea „Gazetei Transilvaniei“.

IN SAL'A REDUTEI.

Mercuri in 9 Octobre (27 Sept.) 1878

ultimulu Concertu

alu virtuosului Curtii A. S. reg. principelui de Hohenzollern-Sigmaringen Antoniu Frey si alu virtuosului pianist Maximilian Laszner din Vien'a.

Program'a.

1. **Terschak**: Fantasia din „Sonambul'a“ — esecutata pe flauta de d. Frey.
2. a) **Schumann**: Noveleta Nr. 2; b) **Rubinstein**: Valse de Concertu — esec. de d. Laszner.
3. **Melodii** pentru baritonu — esec. de d. H.
4. **Doppler**: Berceuse — de d. Frey.
5. a) **Schubert**: Momente musicale, b) **Rubinstein**: Menuetto, c) **Laszner**: Mazurka — esec. de d. Laszner.
6. **Melodii** pentru soprano — esec. de d-sior'a P.
7. **Doppler**: Cantecu de amoru — de d. Frey.
8. **Rubinstein**: Concertu in As-dur — la cererea mai multor'a de d. Laszner.

Inceputulu la 8 ore sér'a.

Preturiile locurilor: Fotoliuri 1 fl. 50 cr., balconu 1 fl. 50 cr.; bancile de pe galeria 1 fl.; Parterre, locu numerisatu 80 cr.; Intrare pe galeria 80 cr.; Parterre 60 cr. Biletele se potu capetá in librari'a d-lui H. Zeidner si sér'a la cassa.

Sciri ultime telegrafice.

Vien'a, 4 Oct. Din Banialuk'a 3 Oct. se anuncia: In Caimacamatu Prjedor a fostu prinsa o banda de hoti si tramisa aci. In Petrovac s'au aflatu multe provisiuni si arme de totu felul. Desarmarea poporatiunei in Caimacamatu Kliuci'sa seversitu fara greutate.

Brodu, 4 Oct. Hag i - Lo i'a, famosulu capu alu insurgentilor turci, fù prinsu in Persesi-Sicci - Solo a prôpe de Gorazd'a.

Vien'a, 4 Oct. (oficialu). Din Seraievo se anuncia cu dat'a de astadi: Prim'a brigada de infanteria intrà astadi diminétia in Visegradu fora a intempiá vreo resistinta. Insurgentii parasira desu de diminétia taber'a si siantiurile, lasandu in urm'a lor tunuri, corturi si munitiune. Eri intrara tru-

pele nôstre, fora a fi silite a se luptá in Gorazd'a, astadi ocupara Cainic'a. Brigad'a a 7-a sosese mane in Conic'a. Localitatea Foc'a e parasita de insurgenti. Cu acést'a sa suprimita insurectiunea in tota Bosni'a. Tiér'a este in manile trupelor nôstre. „K. Z.“

Nr. 178 ex 1878.

2-3

Concursu.

Pe bas'a budgetului pentru anulu 1878-9, votatu de adunarea generala a „Associatiunei transilvane“, tienuta in Sîmleu la 4 si 5 Aug. a. c. (punctu 26 alu processului verbalu), se publica prin acést'a urmatórie concurse:

1. La unu stipendiu de 400 fl., destinat pentru unu studentu la filosofia seu technica.

2. La unu stipendiu de 60 fl., destinat pentru agronomia.

3. La 3 stipendie de cate 60 fl., destinate pentru pedagogia in patria.

4. La unu stipendiu de 60 fl. din fundatiunea Galliana, destinat pentru unu gimnasistu, si carele a devenit vacantu din causa, ca studentulu, carui'a i-s'a fostu conferit acestu stipendiu in anulu trecutu, a intrelasatu a-si tramite cu finea anului scolasticu testimoniu prescrisu. Conformu literelor fondatiuniali, la obtinerea acestui stipendiu, ceteris paribus va ave preferintia acela dintre co'curanti, carele va dovedi, cumu-ca se trage din famili'a fundatorei si anume din familia „Popu si Antonu.“

5. La unu ajutoriu de 20 fl. din fundatiunea „Emiliu Basiot'a“, cu aceea observare, ca conformu literelor fundationale, la obtinerea acestui ajutoriu voru ave preferintia studentii eminenti, nascuti in muntii apuseni, ori in fostulu districtu alu Naseudului.

Terminulu concurselor se defige pe **25 Oct.** a. c. st. n. Concurrentii au se-si inainteze suplicele loru la subsemnatulu comitetu, provediendu-le cu atestatu de botezu si de paupertate si cu testomniulu de pe semestrulu alu II-lea alu anului scol. 1877/8; er' cei ce voru concurge la stipendiu de sub p. 2, trebuie se dovedescă, cumu-ca au absolvit celu puçinu scol'a elementara, ca se precepu in genere la economia, dupa cumu acést'a se pôrta in tiér'a nôstra, si ca au ajunsu alu 16-lea anu alu etatii.

Din siedint'a comitetului „Associatiunei transilvane“, tienuta in Sibiu la 24 Sept. 1878.

Pentru presedinte:

P. Dunc'a.

Pentru secret. II:

V. Petri.

Nr. 187 ex 1878.

2-3

Concursu.

Societatea „Transilvania“ din Bucuresci a decisu se imparta cate patru ajutorie pentru fiecare din urmatóiele 8 meserii: rotari'a, dulgheria (carpentaria, Zimmermann), fearia, cojocaria, mesaria (templaria, Tischler), cismaria grôsa, pelereria, curelaria seu sielaria.

Subsemnatulu comitetu la invitarea societatii „Transilvania“ deschide prin acést'a concursu pentru imbracisiarea meserielor indicate, insarcindu-se a asediá pre junii, cari ar' voi a se aplicá la meseriele acestea, la maestrii cei mai buni pe cate 3 sau 4 ani, cu contracte formale, inse sub urmatóiele condițiuni:

1. Se fia romani de nascere.

2. Se aiba celu puçinu etatea de 14 ani.

3. Se posieda celu puçinu cunoscintie, ce se predau in scólele primarie din Austro-Ungaria, si se cunóscia si o limba straina, germana seu maghiara.

4. Parintii se se lege in scrisu, ca voru lasá pe fii loru se inventie meseria, la care se aplică, pana candu voru esi calfe seu sodali, cu atestatu in regula.

Suplicile, instruite conformu celor espuse mai susu, se se inainteze la subsemnatulu comitetu celu multu pana la **25 Octobre** a. c. st. nou.

Din siedint'a comitetului „Associatiunei transilvane“, tienuta la 24 Septembre 1878.

Pentru presedinte:

P. Dunc'a.

Pentru secret. II:

V. Petri.

Nr. 643/a. f. sc. gr.

1-3

Escriere de concursu.

Pentru ocuparea postului de professore pentru musica si cantare la gimnasiulu romanescu grecocatolicu din Naseudu si la scol'a normala de princi si de fete, de care e impreunatu salariulu

anuale de 900 fl. v. a. cu dreptulu la pensiune, că la professorii dela institutele de statu, si la adausele decenali, conformu statutelor, cumu se voru statori de catra comitetulu administratoriu din candu in candu, — se scrie concursulu pana la **31 Octobre st. n. 1878**.

Pana la acestu terminu, concurrentii la acestu postu 'si voru adresá suplicele loru la subscrisa comisiune administrativă de fondurile scolare granitairesc din Naseudu, avendu in acele de a comprobá:

1. capacitatea formale de a dà instruitiune din tôte instrumentele musicali si din cantare, prin absolutoriu si atestate de progressu dela unu institutu superiore pentru instructiunea in musica (conservatoriu).

2. că au avutu exercitiu practicu in darea de invietiatura din musica si in cantare la unu gimnasiu, seu la un'a din scólele medie de asemene categoria cu sucessu bunu in timpu de trei ani, seu că au esercitatul in modu practicu instruirea in musica la unu institutu superiore de musica si cantare, seu ca totu in atatu timpu au functionatua că conducatori la unu orchestru militariu de musica, regulat dupa lege, ori statutu, seu că conducatori ai unei capele de musica din vreotate.

3. ca sciu limb'a romana că limb'a propunerei, seu limb'a nemtésca, francésca ori italiana că limbe inlesnitórie la propunere.

4. Originea si religiunea prin atestatu de botezu.

5. studiele, ce le au mai facutu cumva si ca viatia de pana atunci le e nepetata.

Se admitu si concurrenti, calificati de a dà instructiune in musica si cantare dupa metoda cea mai noua, cari nu posedu la olalta intrunite aceste conditii esentiale 1—5, inse pentru acesti e statoritu, in conformitate cu gradulu calificatiuniei loru salariulu de 600 fl. si 700 fl. v. a. pe anu si anume fora dreptulu de a pretinde definitatea si adausele.

Si la unulu din concurrentii de acesta calitate, adeca necalificati pe deplinu, a priori, si resvera administratiunea fondurilor scolare, a i concede salariulu normale si dreptulu la adause, deca va fi facutu cu succesu distinsu eminente trei ani ca institutore de musica si cantare la institutele de invietiamente din Naseudu.

Din siedint'a comisiunei administratoria de fondurile scolare granitairesc tienuta in Naseudu in 16 Sept. 1878.

Presedintele:

Gregoriu Moisilu,
vicariu eppescu.

Secretariu:

Ioachimu Muresianu.

Anunciu bibliograficu.

A esitu de sub tipariu si se afia de vendiare in librari'a lui H. Zeidner in Brasovu:

„Chemic'a anorganica“ lucrata pe bas'a teoriilor mai nove si intocmita pentru scólele medie de Iulianu Filipescu, prof. la scólele centrale rom. gr.-or. in Brasovu. — Pretiulu 1 fl. 20 cr. v. a. Pentru Romania 3 lei noui.

Pretiurile piathei

din 4 Octobre st. n. 1878.

	Hectolitre. fl. cr.	Hectolitre. fl. cr.
Grana	fruntea	6.80
	midiulocu	6.20
	de diosu	5.20
Mestecatu	4.60
Secara	{ fromosa	4.20
	de midiulocu	3.70
Ordiulu	{ frumosu	3.60
	de midiulocu	3.40
Ovesulu	{ frumosu	2.30
	de midiulocu	2.20
Porumbulu	4.60
Meiu	6.70
Hrisca	—
		100 Chile. fl. cr.
		Seu de vita prospetu
		32.—
		" topitu
		38.—

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 4 Octobre st. n. 1878.

5%	Rent'a chartia (Metalliques)	60.65	Oblig. rurali ungare	87.50
5%	Rent'a			